

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2018/1413**annettu 18 päivänä huhtikuuta 2018****joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2016**

EUROOPAN PARLAMENTTI, JOKA

- ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2016,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 94 artiklan ja liitteen IV,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön sekä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan lausunnon (A8-0084/2018),
- A. korostaa vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena vastuuvapausmenettelyn yhteydessä, että unionin toimielinten demokraattista legitimitettiin on erityisen tärkeää vahvistaa edelleen lisäämällä avoimuutta ja vastuuvastavuutta sekä soveltamalla tulosbudjetoinnin käsitettä ja noudattamalla henkilöresursseja koskevaa hyvää hallintotapaa;
- B. toteaa, että Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston tulo- ja menotaulukon⁽¹⁾ mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2016 oli 16 673 153,98 euroa eli 1,06 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan pääasiassa unionin talousarviosta;
- C. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2016 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja sääntöjenmukaiset;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee merkille, että varainhoitovuonna 2016 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 96,31 prosenttia, mikä merkitsee 1,22 prosentin vähennystä aiempaan vuoteen (97,53 prosenttia) verrattuna, ja maksumäärärahojen käyttöaste 70,35 prosenttia, mikä merkitsee 1,70 prosentin vähennystä varainhoitovuoteen 2015 verrattuna;
2. on tyytyväinen seurantatoimiin, joita virasto on toteuttanut vastuuvapauden myöntävän viranomaisen esittämien aiempien vuosien talousarvioiden toteutusta koskevien huomautusten johdosta; pitää myönteisenä myös, että virasto noudatti nopeasti tilintarkastustuomioistuimen antamaa neuvoa tieto- ja viestintätekniikkaa ja konsultointia koskevista puitesopimuksista alana, jota on kohennettava vuoden 2016 vastuuvapautta myönnettäessä;

Maksusitoumukset ja määrärahasiirrot varainhoitovuodelta toiselle

3. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan vuodelle 2017 siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli korkea osastossa 2 (hallintomenot), 417 279 euroa, eli 30 prosenttia (verrattuna 364 740 euroon eli 26 prosenttiin vuonna 2015); toteaa, että näissä siirroissa kyse oli pääasiassa tietotekniikan palveluista, joita ei vielä ollut toimitettu kokonaisuudessaan tai laskutettu vuoden loppuun mennessä; panee lisäksi merkille, että siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus osastossa 3 oli 3 370 616 euroa eli 43 prosenttia (verrattuna 3 383 052 euroon eli 41 prosenttiin vuonna 2015); toteaa, että nämä siirrot liittyvät lähinnä yli vuoden kestäviin tutkimushankkeisiin ja tutkimuksiin; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan virasto voisi harkita jaksotettujen määrärahojen käyttöönottoa, koska tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon toimien monivuotinen luonne ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet; panee viraston vastauksesta merkille, että se aikoo tutkia tätä mahdollisuutta sen selvittämiseksi, voidaanko talousarvion hallintaa parantaa;
4. toteaa, että määrärahasiirrot seuraavalle varainhoitovuodelle voivat usein olla osittain tai täysin perusteltuja virastojen toimenpideohjelmien monivuotisen luonteen vuoksi, että ne eivät välttämättä ole osoitus talousarvion suunnittelun ja toteuttamisen heikkouksista eivätkä myöskään aina vastoin talousarvion vuotuisuuden periaatetta, etenkin, jos virasto suunnittelee ne etukäteen ja ilmoittaa niistä tilintarkastustuomioistuimelle;

⁽¹⁾ EUVL C 12, 13.1.2017, s. 9.

Määrärahasiirrot budjettikohdasta toiseen

5. toteaa, että varainhoitovuonna 2016 toteutettiin 11 määrärahasiirtoa, joiden kokonaisarvo oli yhteensä 319 240 euroa, varojen kohdentamiseksi uudelleen sellaisilta aloilta, joilla oli kertynyt talousarviosäästöjä, aloille, joilla oli vähän varoja, kyseisen vuoden tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi;

Hankinnat

6. panee merkille, että virasto teki vuonna 2015 ulkopuolisten toimijoiden kanssa tavara- ja palveluhankintasopimuksia yhteensä 8 492 938,92 euron arvosta, josta 930 240,32 euroa myönnettiin 41 neuvottelumenettelyllä, 580 926,16 euroa toimielinten välisillä sopimuksilla tai palvelutasosopimuksilla, ja 6 981 772,44 euroa vastasi 155:tä puitesopimukseen perustuvaa erillissopimusta tai tilauslomaketta, jotka olivat seurausta sopimusten myöntämisestä avoimella menettelyllä;
7. panee tyytyväisenä merkille, että on perustettu hankinnoista vastaava ryhmä, jolla taataan yhdenmukaisuus koko virastossa kaikissa sen toteuttamissa hankintamenettelyissä – niiden suunnittelusta niiden loppuunsaattamiseen – joihin kohdistetaan valvontaa ja riskiä lieventäviä valvontatoimia, mukaan lukien viralliset avaamis- ja arviointimenettelyt, komiteoiden jäsenten allekirjoittamat ilmoitukset eturistiriidattomuudesta, soveltamatta jättämisen arviointi sekä valinta- ja myöntämisperusteet kirjallisina;
8. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan virasto teki vuonna 2014 yhteensä 1 100 000 euron arvoisen puitesopimuksen kaudella 2014–2017 tarjottavista IT-konsulttipalveluista; pitää valitettavana, että vaikka tämän puitesopimuksen täytäntöönpanoa koskevissa, vuonna 2016 tehdyissä erillissopimuksissa määritelläänkin hankkeiden tuotokset selkeästi, konsultteja palkattiin kuitenkin avoimelta pohjalta ”ajan ja mahdollisuuksien” perusteella, jolloin hintaa ei määritetty eikä se ollut suoraan kytköksissä tuotoksiin vaan tietyn työpäivien määrän aikana saavutettuihin tuloksiin; panee lisäksi merkille, että vuonna 2016 IT-konsulttipalveluista noin 50 prosenttia suoritettiin muualla kuin viraston tiloissa, mikä rajoitti viraston mahdollisuuksia seurata, että sopimukset pantiin täytäntöön tehokkaasti; toteaa, että tämän puitesopimuksen perusteella suoritettiin vuonna 2016 maksuja noin 400 000 euroa; panee merkille viraston vastauksen, jonka mukaan se soveltaa tilintarkastustuomioistuimen ohjetta uusiin tieto- ja viestintätekniikkaa ja konsultointeja koskeviin puitesopimuksiin käyttämällä tarpeen mukaan ”Quoted Times and Means” -erityissopimuksia;

Henkilöstöpolitiikka

9. panee henkilöstötaulukosta merkille, että 39 tointa (unionin talousarviossa hyväksytyistä yhteensä 41 toimesta) oli täytettyinä 31. joulukuuta 2016, kun määrä oli 40 vuonna 2015;
10. pitää valitettavana, että täytettyjä toimia koskeva sukupuolijakauma 31. joulukuuta 2016 osoittaa, että tasapainoa ei ole saavutettu, sillä 72 prosenttia oli naisia ja 28 prosenttia miehiä, mikä vastaa yli kahden suhdetta yhteen; toteaa, että asiaa on käsiteltävä kiireellisesti; panee kuitenkin merkille, että sukupuolten välinen tasapaino (50:50) on saavutettu ylemmässä johdossa;
11. korostaa, että työ- ja perhe-elämän tasapainottamisen olisi oltava osa viraston henkilöstöpolitiikkaa; panee merkille, että hyvinvointia edistävään toimintaan käytettiin noin 194 euroa henkilöstön jäsentä kohti, mikä vastaa kolmea päivää henkilöstön jäsentä kohti; toteaa, että sairauspäiviä oli keskimäärin 11 henkilöstön jäsentä kohti;
12. muistuttaa, että virasto hyväksyi vuonna 2007 työpaikkakiusaamista ja seksuaalista häirintää koskevan päätöksen; ehdottaa koulutus- ja tiedotustilaisuuksien järjestämistä, jotta työntekijät olisivat tietoisempia asiasta; toteaa, että hallinnollinen tutkimus suoritettiin vuonna 2016; vaatii tutkimustuloksia koskevia lisäselvityksiä ja samalla tietosuojaääädösten noudattamista;
13. panee tyytyväisenä merkille, että virasto ei vastaanottanut vuonna 2016 yhtään valitusta, kannetta tai ilmoitusta, jossa olisi moitittu työntekijöiden palkkaamista tai irtisanomista;
14. panee merkille, että virasto jatkoi 1. tammikuuta 2014 voimaan tulleita uudistettuja henkilöstösääntöjä koskevien täytäntöönpanosääntöjen hyväksymistä;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus ja demokratia

15. toteaa, että parhaillaan kerätään ja arvioidaan uusia sidonnaisuusilmoituksia ja ansioluetteloiden tiivistelmiä, koska uusi hallintoneuvosto on ollut toiminnassa loppuvuodesta 2016 alkaen; panee lisäksi merkille, että virasto sai 131 täydellistä asiakirjakokonaisuutta, joista 70 oli hallintoneuvoston jäseniltä (80 prosenttia), 52 hallintoneuvoston varajäseniltä (60 prosenttia) ja 12 tarkkailijoilta ja heidän varajäseniltään (48 prosenttia); pitää myönteisenä, ettei mikään arvioituista asiakirjoista viitannut tilanteeseen, jota voitaisiin pitää viraston politiikassa tarkoitettuna eturistiriitana;
16. panee tyytyväisenä merkille, että virasto on ottanut käyttöön petostentorjuntastrategian, joka on määritelty Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) unionin erillisvirastoja varten vahvistamien suuntaviivojen pohjalta; toteaa, että strategia kattaa kolmivuotisen kauden (2015–2017) ja viraston puheenjohtajisto valvoo sen täytäntöönpanoa säännöllisesti; panee lisäksi merkille, että käyttöön otettiin sisäinen menettely mahdollisista petostapauksista ilmoittamiseksi ja niiden käsittelemiseksi tuloksineen ja se annettiin henkilöstön käytettäviin verkossa;

17. pitää hyvin valitettavana, ettei virasto ole vielä pannut täytäntöön väärinkäytösten paljastamista koskevia sisäisiä sääntöjä; toteaa, että virasto odottaa ohjeita komissiolta; panee myös merkille, että toistaiseksi virasto viittaa komission vuonna 2012 antamiin suuntaviivoihin väärinkäytösten paljastajista; kehottaa virastoa ilmoittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle, kun väärinkäytösten paljastamista koskevat säännöt on annettu ja pantu täytäntöön;
18. katsoo, että olisi perustettava riippumaton ilmoitus-, neuvonta- ja käsittelyelin, jolla on riittävästi määrärahoja, jotta voidaan auttaa väärinkäytösten paljastajia käyttämään oikeita kanavia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia mahdollisia väärinkäytöksiä koskevien tietojen paljastamiseen ja samalla varjella luottamuksellisuutta ja tarjota tarvittavaa tukea ja neuvontaa;

Tärkeimmät saavutukset

19. on tyytyväinen viraston vuonna 2016 määrittämiin kolmeen keskeiseen saavutukseen, jotka ovat seuraavat:
 - se toteutti parlamentin alulle paneman kolmivuotisen pilottihankkeen ”Turvallisempaa ja terveempää työtä kaikenikäisille – työturvallisuus ja -terveys sekä ikääntyvä työvoima” ja käynnisti ”Terveyttä työpaikalle” -kampanjan 2016–2017 teemalla ”Terveellinen työ – Elämän eri vaiheissa”;
 - se esitteli korkean tason seminaarissa ensimmäisen raportin merkittävästä tutkimushankkeesta, joka käsitteli terveyttä ja turvallisuutta mikroyrityksissä ja pienissä yrityksissä;
 - se toteutti yhdessä Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) ja Euroopan unionin elinten käännöskeskuksen (CdT) kanssa uuden välineen monikielisten verkkosivujen hallintaan – se sai Euroopan oikeusasiamiehen vuoden 2017 palkinnon erinomaisesta julkishallinnosta;

Sisäinen tarkastus

20. toteaa, että vuonna 2016 sisäinen tarkastus (IAS) suoritti strategisen riskinarvioinnin, jonka päätarkoituksena oli laatia uusi monivuotinen strateginen sisäisen tarkastuksen suunnitelma vuosille 2017–2019;
21. pitää myönteisenä, että vuoden 2016 lopulla virastolla ei ollut kriittisiä eikä erittäin tärkeitä avoimia suosituksia; toteaa, että virasto toimi koko vuoden pannakseen täytäntöön toimitasuunnitelmaa, joka liittyi neljään tärkeään suositukseen, jotka IAS esitti vuonna 2015 tekemänsä työterveys- ja työturvallisuushallinnan välineiden tarkastuksen yhteydessä; panee merkille, että IAS tarkasteli näihin neljään suositukseen liittyen tehtyä työtä ja esitti suositusten päättämistä vuoden 2017 alussa;

Toiminnan tuloksellisuus

22. arvostaa tärkeitä toimia, joita virasto toteutti tukeakseen toimintoperusteista johtamisjärjestelmäänsä tietojärjestelmän avulla; pitää myönteisinä käyttöön otettuja uusia digitaalisia välineitä eri hankkeisiin ja toimiin käytetyn ajan hallintaan sekä tarjouspyyntöjen ja hankintojen hallintaan;

Muita huomautuksia

23. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan asetus (EY) N:o 2062/94, joka on viraston perustamisasetus, ei nimenomaisesti vaadi viraston toiminnan ulkoista arviointia; panee tyytyväisenä merkille, että komission ehdotuksessa uudeksi perustamisasetukseksi (COM(2016)0528) veloitetaan tekemään arviointi joka viides vuosi ja käyttämään ulkoisia tarkastuskertomuksia;
24. arvostaa viraston toimintaa ja arviointeja työterveyden ja -turvallisuuden alalla ja katsoo, että niillä myötävaikutetaan unionin toimintapolitiikkaan, jolla pyritään edistämään terveellisiä ja turvallisia työpaikkoja kaikkialla unionissa; panee merkille viraston käynnistämät työkokonaisuudet, jotka koskevat pk-yritysten ja mikroyritysten tukemista, sekä kyseisille yrityksille räätälöidyt välineet ja ohjeet, jotka koskevat tietämysvajeen poistamista ja edistävät työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien määräysten noudattamista;
25. on tyytyväinen työllisyys- ja sosiaali- ja osallisuusasioiden alalla toimivien virastojen hyvään yhteistyöhön ja etenkin Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston, Eurofoundin, Cedefopin ja EIGEn yhteistyöhön raportin ”Towards age-friendly work in Europe: a life course perspective on work and ageing from EU agencies” laatimisen yhteydessä;
26. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 18. huhtikuuta 2018 ⁽¹⁾ antamaansa päätöslauselmaan.

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0133 (ks. tämän virallisen lehden s. 393).